

Bemærkninger til forslaget

En vis spekulation er uundgåelig i et samfundssystem som det danske. Ubalancer i priser m.v. vil altid udjævnes, fordi nogen ser en mulighed for at score en gevinst herved. I mindre målestok kan samfundet da også fungere med en vis spekulation.

Men i de senere år er der sket en udvikling af samfundsøkonomien i retning mod en kasinoøkonomi såvel i Danmark som i andre markedsøkonomiske samfund og i samvirket mellem dem. De negative konsekvenser heraf er meget store.

En række erhvervsskandaler, hvoraf Nordisk Fjer og Hafnia er den foreløbige kulmination, har medført omfattende tab af arbejdspladser og megen uro. Men disse konsekvenser er kun toppen af isbjerget.

Den virkelige ulykke er, at det har vist sig, at væsentlige dele af dansk erhvervsliv har været ledet af folk, der har været mere interesseret i at spille på børsen end i at udvikle deres virksomheder. De negative konsekvenser heraf kan ikke overvurderes.

Ethvert samfund har brug for, at der sker en stadig tilvækst af nye virksomheder, og at der sker en stadig kompetenceudvikling i de eksisterende. Der skal løbende udvikles nye produkter, indføres nye teknologier og opbygges nye markeder, og medarbejdernes kvalifikationer skal til stadighed oprustes, så de kan leve op til nutidens krav. Sådan går det også til i vel-drevne virksomheder. Men de mange skandaler har vist, at alt for mange virksomheder ledes af folk, der interesserer sig mere for kortsigtede spekulationer og for imperiebygning end for udvikling af deres virksomheders egentlige grundlag.

Der er mange grunde til, at vi er nået dertil. Kapitalliberaliseringerne og de øgede tekniske muligheder for hurtige transaktioner har i sig selv bidraget til en spekulativ økonomi. »Tidsånden« har bidraget – gulddrengene og ikke den flittige iværksætter blev helte. Et forfald i moralen har gjort sit – det har vist sig, at man altid kan finde en statsautoriseret revisor, der er villig til at sætte sit navn under selv det mest skumle regnskab uden anmærkninger.

Men det centrale er, at selve incitamentstrukturen har ændret sig. Det er ikke møjsommelig virksomhedsskabelse eller virksomhedsudvikling, der beløn-

nes. De hurtige spekulationer har været mere tillok-kende.

Forslagsstillerne er opmærksomme på, at såvel regeringens som andre partiers vil komme med forslag, der vil gå ind i dele af denne problematik. Forslagsstillerne vil gå konstruktivt ind i denne debat og vil givetvis kunne medvirke til at gennemføre mange af forslagene. Nogle af forslagene var indeholdt i SF's revisorpakke for nogle år siden, af hvilke nogle dengang blev gennemført, men andre ikke kunne samle flertal, før skadevirkningerne af en løsagtig lovgivning blev endnu tydeligere. Nedsættelse af en spekulationskommission bør ikke forsinke gennemførelse af forslag, der indlysende skal gennemføres.

Men belært af erfaringerne tror forlagsstillerne ikke på, at de grundlæggende problemer løses ved at reparere på delproblemer. Derfor foreslås en samlet gennemgang af hele problematikken: Hvordan sikrer vi, at almindelig, hæderlig virksomhedsudvikling får bedre vilkår og spekulation får dårligere?

Det foreslås, at kommissionen får et år til at arbejde i, så der kan lovgives i næste folketingsår. Den skal bestå af uafhængige praktikere og eksperter, f.eks. revisorer, advokater, tidligere bestyrelsesmedlemmer (herunder også en medarbejderrepræsentant og et offentligt udpeget medlem af en banks bestyrelse) samt folk fra de højere læreanstalter, heraf nogle med kendskab til udenlandske erhvervsforhold.

Bemærkninger til de enkelte punkter

Ad 1

Den eksisterende årsregnskabslov giver urimelig stor frihed til at vælge regnskabsprincip og dermed også til at gøre regnskaber svært gennemskuelige og usammenlignelige. I praksis udnyttes lovens fulde spændvidde kun sjældent, fordi revisororganisationerne har udformet vejledninger til deres medlemmer, der begrænser valgmulighederne stærkt. Da det imidlertid ikke er obligatorisk at være medlem af disse organisationer, kan samvittighedsløse revisorer bruge lovens ord til regnskabsfuske. Det er en uheldig retstilstand. Den foreslåede kommission bør derfor